

Rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteet

Valtuusto 9.11.2026

1 Yleistä	3
2 Rahoitustoiminta	3
2.1 Rahoitusinstrumentit	3
2.2 Varainhankinnan riskit ja suojautuminen	3
2.3 Suojaamisen periaatteet	4
3 Sijoitustoiminta	4

1 Yleistä

Kuntalain 14 §:n 2 momentin 6 kohdan mukaan valtuusto päättää varallisuuden hoidon sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteista.

Rahoitustoiminnalla tarkoitetaan kunnan pitkä- ja lyhytaikaista rahoituksen hankintaa, joka voidaan toteuttaa erilaisilla rahoitusinstrumenteilla kuten pitkä- ja lyhytaikaisilla lainoilla, kuntatodistuksilla tai erilaisilla vuokrausmalleilla. Sijoitustoiminnalla tarkoitetaan kassavarojen sijoittamista, kunnan toimialaan liittyvää sijoittamista tai lahjoitusvarojen sijoittamista. Rahoitus- ja sijoitustoiminnan tehtävänä on tukea kunnan kuntastrategian mukaisten päämäärien ja valtuuston asettamien tavoitteiden saavuttamista taloudellisesti sekä tehokkaasti omaisuuden arvosta hyvin huolehtien sekä ottaen huomioon riskien hallinnan.

2 Rahoitustoiminta

2.1 Rahoitusinstrumentit

Vieraan pääoman hankinta voidaan jakaa lyhytaikaiseen ja pitkäaikaiseen rahoitukseen. Lyhytaikainen rahoitus käsittää alle vuoden pituiset lainat, ja pitkäaikainen rahoitus yli vuoden pituiset lainat. Lyhyt- ja pitkäaikaista rahoitusta tasapainottamalla turvataan kunnan rahoituksen riittävyys muuttuvissa olosuhteissa.

Kunnan lyhytaikaiseen lainanottoon käytetään ensisijaisesti kuntatodistuksia. Kuntatodistukset ovat velkasitoumuksia, jotka kunta on laskenut liikkeelle. Ennen kuntatodistusten liikkeelle laskua, kunta tekee kuntatodistusohjelman erikseen kunkin rahoituslaitoksen kanssa. Kunnan on mahdollista käyttää lyhytaikaiseen lainanottoon myös alle vuoden pituisia velkakirjoja tai pankkien luotto- tai tililimiittejä.

Kunnan pitkäaikainen vieraan pääoman hankinta järjestetään ensisijaisesti velkalainakirjoilla. Myös leasingrahoitusta voidaan käyttää esim. kiinteistöinvestoinneissa ja irtaimiston hankinnoissa.

2.2 Varainhankinnan riskit ja suojautuminen

Varainhankinnan riskit jakautuvat rahan hintaan (korkoriski) ja saatavuuteen (maksuvalmius- ja jälleenrahoitusriski). Valuutariski syntyy valuuttojen välisistä arvonmuutoksista.

Korkoriski tarkoittaa sitä, että laina-aikana markkinakorkojen tai korkomarginaalien taso muuttuu ja siitä aiheutuu muutoksia kunnan rahoituskustannuksiin. Rahan kokonaishintaan vaikuttavat yleinen talous- ja pankkijärjestelmän tilanne sekä rahoitusmarkkinoiden toimivuus. Korkoriski realisoituu vaihtuvakorkoisen lainan osalta korkotason noustessa tai kiinteäkorkoisen lainan osalta korkotason laskiessa. Korkoriskin hallinta on tasapainottelua tavoitellun lainarahoituksen hinnan ja riskien välillä. Korkoriskiä voidaan hallita pääasiassa hajauttamalla lainasalkkua kiinteä- ja vaihtuvakorkoisiin lainoihin, hajauttamalla lainojen eräpäiviä ja lyhennyksiä ja pitkällä marginaalisitoumuksilla.

Saatavuusriski kasvaa haastavien markkinatilanteiden seurauksena ja realisoituu rahoituksen saatavuuden heikentymisenä. Saatavuusriskiä hallitaan rahoitusvaihtoehtoja monipuolisesti hyödyntämällä.

Jälleenrahoitusriski liittyy erääntyviin lainoihin, joita ei makseta pois kassavaroilla vaan nostetaan laina vanhojen lainojen uudistamiseen. Jälleenrahoitusriski sisältää edellä mainitut korko- ja saatavuusriskit. Jälleenrahoitusriskiä hallitaan kassasuunnittelulla ja laina-aikoja hajauttamalla ja pidentämällä. Kunnan maksuvalmiusriskiä hallitaan kassasuunnittelulla sekä laina-aikojen hajautuksella.

Tärkeä hallintakeino rahoitusriskin hallitsemiseen on investointitason mitoittaminen kunnan tulorahoitusta vastaavaksi ja kunnan velkaantumisen rajoittaminen. Pääsääntöisesti kaikki merkittävät rahoitustarpeet kilpailutetaan markkinoilla, mikä on myös yksi riskienhallintatoimenpide.

2.3 Suojaamisen periaatteet

Sitoutuminen kiinteisiin korkoihin ja pitkiin laina-aikoihin vähentää riippuvuutta markkinakorkojen muutoksista, mutta heikentää hyötymahdollisuuksia markkinakorkojen laskusta. Lyhyisiin laina-aikoihin ja muuttuviin korkoihin sitoutuminen lisää riippuvuutta markkinakorkojen muutoksista, mutta parantaa mahdollisuuksia hyötyä korkojen laskusta.

Kunnan lainasalkun suojausaste on 50 - 80 %. Suojausasteen laskennassa suojatuiksi eli kiinteä korkoisiksi katsotaan lainat, joiden korko pysyy muuttumattomana vähintään yhden vuoden ajan. Markkinatilanne, kunnan korkonäkemykset ja lainamäärä vaikuttavat vallitsevaan suojausasteen tasoon. Korkosuojauksissa ei käytetä johdannaisia.

Kunnan tavoitteena on, että vähintään 50 % kunnan kokonaislainamäärästä olisi lainoja, jotka erääntyvät maksettaviksi yli viiden vuoden päästä. Kempeleen kunnan investoinnit ovat vaikuttavuudeltaan tyypillisesti pitkäkestoisia ja siten investointien rahoittamiseksi otetut pitkät laina-ajat ovat perusteltuja. Pitkäaikaiset lainat nostetaan lähtökohtaisesti 10–20 vuotisina.

Sekä suojausaste ja yli viiden vuoden päästä erääntyvien lainojen määrä voi alittua väliaikaisesti. Yllä mainittuihin prosenttimääriin lasketaan myös mukaan kiinteistöleasing-sopimukset.

Kunta käyttää varainhankinnassa euromääräisiä sijoitus- ja velkainstrumentteja. Tällä estetään valuuttariskin syntyminen.

3 Sijoitustoiminta

Sijoitustoiminnalla tarkoitetaan kassavarojen sijoittamista sekä kunnan toimialaan liittyvään sijoittamista. Lisäksi kunnalla voi olla toimeksiantona sijoitettavia lahjoitusvaroja.

Kassavaroilla tarkoitetaan maksuliikennevaroja ja kassaylijäämää. Maksuliikennevaroja ovat rahalaitosten käyttötileillä olevat varat sekä käteisvarat. Kassaylijäämää ovat rahoitusarvopaperit ja pankkisaamiset, jotka eivät määrittelyhetkellä ole sidottu maksuliikenteen ylläpitoon.

Toimialasijoittamisella tarkoitetaan sijoituksia, joilla edistetään kunnan tehtäviin kuuluvia päämääriä kuten palvelutuotannon järjestämistä, elinkeinorakenteen muutosta tai työllisyyden turvaamista kunnan tai seutukunnan alueella. Lahjoitusrahavarat ovat rahoitusarvopapereita, rahaa tai pankkisaamisia.

Kempeleen kunnalla ei ole aiempaa olennaista sijoitusvarallisuutta eikä sellaista kassaylijäämää, joka olisi perusteltua sijoittaa. Kempeleen kunta ei siten tällä hetkellä harjoita sijoitustoimintaa (lukuun ottamatta vähäistä osakeomistusta). Mikäli tilanne muuttuu, laaditaan tällöin uudet sijoitustoiminnan perusteet.

Toimialasijoittamisen perusteista päätetään tarvittaessa valtuuston erikseen tekemän sijoituspäätöksen yhteydessä. Myös lahjoitusvarojen sijoittamisesta päätetään tarvittaessa erikseen.

